
Het landschappelijke verleden van Schilde Van heidevelden naar bosrijke gebieden.

In de Middeleeuwen bestond de Kempen niet uit bossen, maar uit uitgestrekte heidegebieden met talrijke schapen en bijenkolonies. Hierdoor hadden de inwoners voldoende wol voor warme kledij en honing als suiker. Echter, vanaf de 18de eeuw, met de intensievere handel met Amerika, maakte wol plaats voor katoen en werd honing vervangen door rietsuiker. Dit had tot gevolg dat vele Kempische boeren hun inkomen verloren. Uit noodzaak wendden ze zich tot het maken van bezems, waardoor 's-Gravenwezel de bijnaam "Schralenwezel" kreeg.

Foto: Schilde nabij Lemmekensbaan

Rond het jaar 1300 kende Vlaanderen een snelle bevolkingsgroei. Hierdoor ontstond er een **aanzienlijke vraag naar hout**, vooral voor de bouw van huizen en schepen. Met de opkomst en expansie van steden zoals Brugge en Gent, werd het graafschap Vlaanderen in rap tempo ontbost. Tijdens de Middeleeuwen was hout immers de primaire beschikbare brandstof.

Met de afname van hout als brandstof, werd **turf** de nieuwe energiebron. Ruim 1200 km² aan veenlandschappen, voornamelijk uit het noorden van de Kempen in de regio

Essen/Zundert en vooral uit Noord Brabant rondom Etten-Leur/Breda, werd opgegraven en gedroogd tot turf.

Hoewel de gevolgen van deze grootschalige uitgravingen in onze omgeving beperkt zichtbaar zijn, zijn er nog wel sporen te vinden. Voor het transport werden speciale turfvaarten gegraven waarop turfschepen, tot wel 19 meter lang en 3 meter breed, konden varen. Deze turfwinning vond plaats tussen 1263 en 1750. Nadat de turfgebieden waren uitgeput, bleef enkel arme zandgrond achter.

Met de afname van turf als brandstof, verschuift de focus eerst naar steenkool en vervolgens weer naar hout. Er was een groeiende vraag naar hout, zowel voor timmerwerk als voor de **mijnbouw in Wallonië**. Daarom was het essentieel om de zandgronden te bebossen. **Zo ontstonden in onze regio de bossen die we vandaag kennen.**

Vanaf 1750 begon men in onze streek intensief met deze beplanting. Een stimulans hiervoor was een ordonnantie uit 1772 van de Oostenrijkse heersers, die een belasting-vrijstelling gaf voor het activeren van de heidegronden. Dertig jaar lang hoefden er geen belastingen betaald te worden. In die periode werden voornamelijk dennenbossen aangeplant, maar ook eiken en beuken kregen een plek in het landschap.

Tijdens deze bebossingsperiode werden de indrukwekkende **Bellevuedreef** en **St Jobsteenweg** beplant.

Vergelijkbare majestueuze beuken, die nu meer dan 250 jaar oud zijn, sieren ook het Park van Schilde aan de **Boerendreef**.

Het transformeren van heide naar bos was een arbeidsintensieve en kostbare onderneming. Voor een winstgevend dennenbos rekende men op een groeiperiode van 30 jaar, en voor een eikenbos zelfs 52 jaar voordat het rendement opleverde.

Vanwege deze lange groeiperioden en de waarde van het hout, werd het vaak illegaal gekapt. Op houtdiefstal stonden dan ook strenge straffen.

Joos Verschueren

Bomen versus Infrastructuur

De toekomst van de Oelegemsteenweg

De heraanlegplannen voor de Oelegemsteenweg voorzien in het kappen van 137 Amerikaanse eiken om plaats te maken voor dubbele fietspaden. Maar is het werkelijk noodzakelijk om zoveel bomen te verwijderen voor dit infrastructuurproject?

Laten we allereerst de waarde van deze eiken voor onze gemeente erkennen. Ze vertegenwoordigen niet enkel een stukje natuurlijke schoonheid, maar dragen ook significant bij aan onze lokale **ecologie**. (zie foto)

Zelfs als ze nog maar 10 jaar te leven zouden hebben, zoals soms wordt beweerd, is hun waarde onmiskenbaar. Deze monumentale bomen absorberen immers aanzienlijk **meer CO2** dan jongere exemplaren. Bovendien geeft het unieke 'dreefeffect' dat deze bomen aan de steenweg verlenen, het een karakteristieke en herkenbare uitstraling.

Het is algemeen bekend dat onze planeet kampt met **klimaatverandering**. Met stijgende temperaturen, extremere weersomstandigheden en frequente hittegolven wordt de rol van bomen alleen maar belangrijker. Ze dienen niet enkel als natuurlijke koolstofputten, maar zijn ook essentieel voor **schaduw en verkoeling**. Nu steeds meer dorpen en steden wereldwijd veranderen in hitte-eilanden, vormen bomen een natuurlijk middel om temperaturen te reguleren en zo de levenskwaliteit van hun inwoners te verhogen.

Een prangende vraag die velen bezighoudt: is een **fietspad aan beide zijden van de weg** werkelijk noodzakelijk? Wanneer het fietspad aan de grens met Oelegem

enkelzijdig is, waarom overwegen we dan niet hetzelfde ontwerp voor de Oelegemsteenweg? Zo'n aanpak zou niet alleen een veilige route voor fietsers garanderen, maar ook zoveel mogelijk bomen sparen.

Het rapport van de onafhankelijke boomexpert benadrukt dat de wortels van de eiken schade kunnen oplopen door de geplande werkzaamheden, wat hun voortbestaan bedreigt. Zijn we werkelijk bereid om deze bomen vooraf te verwijderen zonder naar alternatieve oplossingen te zoeken? De breedte van de Oelegemsteenweg biedt ruimte voor herziening van de plannen, waarbij zowel de infrastructuur als de natuur in overweging worden genomen.

Het huidige ontwerp vind je op www.hetverhaalvanschilde.be

GEEF UW MENING!

Vind jij dat de Amerikaanse eiken vervangen moeten worden door nieuwe bomen bij de heraanleg van de Oelegemsteenweg?

Geef uw mening via www.hetverhaalvanschilde.be

Samen voor een betere leefkwaliteit!

Philippe Verschueren
Gemeenteraadslid

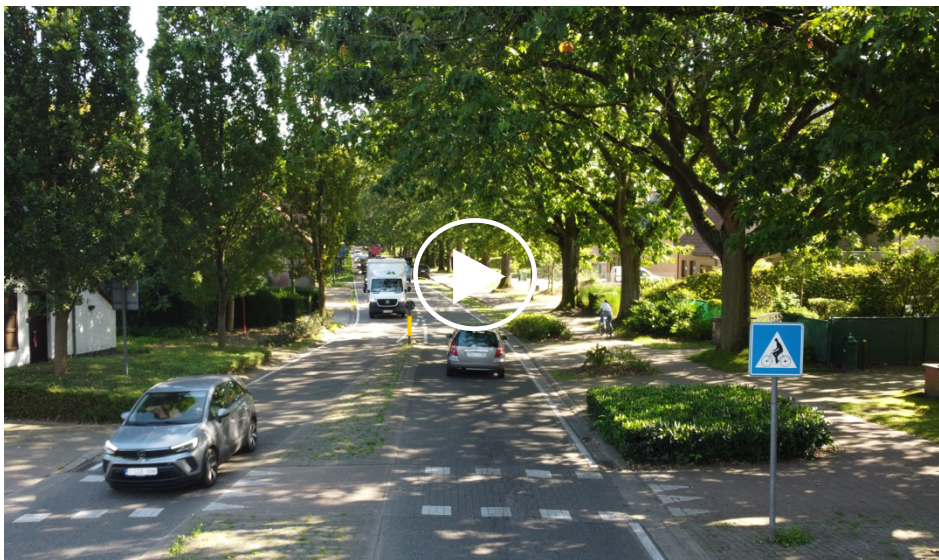

Joos Verschueren, 84 jaar oud, is een al meer dan een halve eeuw trotse inwoner van Schilde-‘s-Gravenwezel. Eerst nam hij zijn intrek in het Zonnebos, om later te verhuizen naar de dorpskern van Schilde. Hij is de patriarch van een gezin met drie kinderen, waaronder **Philippe Verschueren**, die op 54-jarige leeftijd ook meer dan 35 jaar in Schilde-‘s-Gravenwezel heeft doorgebracht en zelf vader is van vier kinderen. Beide Verschuereus delen een diepgaande passie voor hun gemeente, haar ontwikkeling en hebben beiden betrokkenheid getoond bij hun gemeenschap door dienst te doen als gemeenteraadslid. Door een verbindingslijn te trekken tussen het verleden en de toekomst van Schilde, hopen ze ideeën te introduceren die gericht zijn op het verbeteren van de levenskwaliteit van alle Schilde inwoners. En daarbij willen ze graag weten wat u ervan denkt.

Bekijk ook onze **DroneVideo** op www.hetverhaalvanSchild.be.

Met dank aan Ludovic.

(*) Geraadpleegde bronnen:

Heemkundige Kring Jan Vleminck : De tram in Wijnegem 2007
Heemkundige Kring Jan Vleminck : Wijnegem onder de grond 2017
Serge Migom: Van klei tot kerk 2004
Heemkundige Kring Jan Vleminck: 700 jaar Familie van Havre 2004
Joseph Schobbens : Les Environs d’Anvers 42 promenades pédestres 1921
Heemkundige Kring Jan Vleminck: De kastelen van Wijnegem 2016
Heemkring De Drie Rozen : Obiits en Rouwgebruiken bij de Adel 2002
Heemkring De Drie Rozen : Baron de Caters Een leven vol beweging
Heemkring De Drie Rozen: De Vogelenzang een wijk apart
Educatief dossier 2005-2006: Politiek en Spelling
Henri Breugelmans : 100 jaar Parochiekerk 100 jaar klooster 1978
Floris Prims : Geschiedenis van Antwerpen 1947
Heemkring Scilla : diverse artikelen
Heemkring De Drie Rozen: diverse artikelen
Yves van de Werve de Vorsselaer : Légendes et vérités 2009
Jan van den Bergh: Alhier tot Sgravenwezele 1991
Hugo Jacobs, Staf Oorts, Jos Van Bulck Toen we Nederlanders werden en waren 1814-1830
Jacques Claes: De Gebeurtenis Antwerpen Hoe het ging en gaat 2019
Gemeente Schilde en auteurs: Schilde ‘s-Gravenwezel in beeld 2011
Roland Baetens: Van abdijdomein tot villapark 2003